

Szabó-Biró Brigitta

SZABAD PÉNTEK

A hogy pénteken végeztem az iskolával, rögtön vonatra ültem. Szabad péntek, szabad szombat. Stefi egy évvel idősebb volt nálam, már középiskolás, a városban lakott egy albérletben, és nem jött haza hétvégére.

A szülei nem szerették, ha odamegyek hozzájuk, úgy gondolták, hogy egy ekkora leányka még ne szeretőzzön. Nem engedték, hogy nálam aludjon, vagy ne adj' isten, én aludjak náluk. Ha oda is mentem, a szomszédban rögtön megmozdultak a függönyök. Stefi szülei mélyen vallásosak voltak, és megbotránkoztató volt a környékbélieknek, hogy a leányuk szeretőt tart. Mondogatták, hogy Vasziék leányának már barátja van. És ezt olyan *nem mondogat* arckifejezéssel tették.

Meg aztán nem is vettek engem komolyan a szülei, kölyök voltam a szemükben, aztán nyolc év lett belőle. Na, nem börtön, hanem kapcsolat, tudniillik, vagy ahogy vesszük. Az első év után egészen megszerettek. Én voltam a harmadik gyermekük, mert Stefinek van még egy öccse. Aztán meg azt hitték a szülei, hogy ha eddig húztuk, akkor házasság is lesz belőle, de hosszú betegségnek halál a vége, és nyolc év még házasságból is sok, gondolhatja mindenki, s azt mi letudtuk előre.

Egyszer, emlékszem, épp odaértem hozzájuk biciklivel, amikor Stefi apja és egy napszámos férfi hazaértek egy szekér fával. Ki kellett a kaput nyitni, és kicsit megszabadítani a járást az udvaron hátra, úgyhogy a férfi leugrott a szekérről, és indult a kapu felé.

- Fogd meg bár a kantár szárát, vagy meg mered-e fogni? - kérdezte tőlem lenézően.

A biciklimet letámasztottam, megfogtam és úgy felütöttem a ló szájában a zabolát, hogy az azon nyomban két lábra állt. Sértődöttségemet nem hagytam szó nélkül.

- Maga ejsze azt hiszi, hogy nem láttam még lovat?

- Na ez már más. Ezt értem beszédnek - válaszolta az.

Közel három és félmillió percet késtek a vonatok ebben az évben Romániában - olvastam az egyik hírportálon, aztán tovább, hogy csak

veszteséget termel a vasúttársaság. Urambocsa', ha még azt is lehet termelni. Az emberek mifelénk nem szívesen választják a vonatutat, igaz, ami igaz, ha csak nem egy hosszabb útvonalon, de így, a faluból a városba meg vissza, többnyire az ingázó diákok, akiknek még nincs sofőrkönyvük.

A probléma egyrészt a késésekkel van, nagyjából a körülményekkel. Például, ha valakit valaha ért utol hasmenés a kedves Román Vasúttársaság bármelyik szerelvényén, bizonyosan nem felejtí el egy életre.

Ahogy felléptem és becsukódott mögöttem az ajtó, rögtön megcsapott az a tipikus, bűdös CFR-szag. No de Stefi lakótársai hazamentek hétvégére, úgyhogy ez sem tántorított el látogatásomtól. A zsebpénzemből, amit azelőtt nyáron kerestem – a gázt kaszáltam a helyi temetőben, a sírok között – elvettem egy keveset, hogy a városban el tudjunk menni pizzázni. Mint egy igazi úriember, aki vacsorázni viszi a feleségét.

Kockás rövidujjú ingben voltam. Hogy lássák az emberek, nekem is van aranynyakláncom, amit elsőáldozásomra kaptam a nagyszüleimtől, kigomboltam az első két gombot, mint az igazi kokálárok. No meg aztán, ugye, végül is csajozni mentem.

A közös vagonban voltak idős nénik nagy szatyrokkal, már-már nyáridő volt, vakáció előtt, zöldségszezon. Egyikben uborka, másokban kápia paprika. Leültem egy bácsikával szemben, cseresznye volt az ölében. Eggyel arrébb két fiatal férfi ült, akik a katonaságtól jöhettek éppen haza, mert katonaruhában voltak.

Félúton felült három alak.

Egyiknek, amelyik a főkovász volt, mint ez később kiderült, göndör apróhaja volt, sötétbarna bőre, piros, fényes inget, fekete bő kosztümnadrágot, világos, szürkés mellényt viselt, olyan farmerszerűt, amilyenben az öregek piacra szoktak járni. A másik kettő egészen átlagos kinézetű volt. Bár az egyiküknek két párhuzamos vékony csík volt vágva a szemöldökébe. A göndörhajú fickónak a karjai keresztben meg voltak vágva vékony élű bicskával vagy borotválkozó pengével, mintha magának vagdosta volna, és bal kézfejen, a hüvelykujj tövében egy dobókocka-tetoválás díszelgett.

Leült az öreg bácsi mellé, a másik kettő a párhuzamos ülésekre.

- Van egy cigid? - kérdezte.

Intettem, hogy nincs.

- Adj öt lejt! - szólt oda a másik ülésről a vágott szemöldökű.

Az öreg bácsi erre a felszólításra felállt, kigyúródott közülünk, talán leszállni készült. Én is hasonlóan tettem volna, ha az apróhajú nem teszi mellkasomra a kezét, hogy csak ne siessek úgy, üljek vissza.

Annyi eszem nem volt, hogy azt mondjam, le kell szállnom. Visszaültem. Sejtettem, hogy mit akarnak tőlem. A főmuksó beült az öreg helyére, szemben velem, a másik kettő meg odaült mellém. Bekerítettek. Ismét kezdték, hogy adjak egy szivart, adjak tíz lejt.

- Nincs pénzem - válaszoltam.

- Ide kellene adnod a telefonodat - szólt a harmadik, aki eddig hallgatott, és akinek hiányzott a huszonhármas a szájából, majd egy gyűrött papírt vett ki a zsebéből krikszkrakszokkal, mintha olyasvalaki írta volna, aki nem ismeri sem a számokat, sem a betűket -, fel kellene hívnom ezt a számot.

- Nincsen telefonom - mondtam.

A harmadik átnyúlt a vágott szemöldökű felett, és megtapogatta a combomat, ugyanis a telefonom világosan kirajzolódott a farmernadrágból.

- Akkor ez mi? - kérdezte.

Félreütöttem a kezét, és ránéztem a két katonaruhás férfira.

- Add ide a telefont, ha jót akarsz magadnak - fenyegetett meg a nagydumás tetovált.

Odaadtam a telefont, mert éreztem, hogy ez a fenyegetés hamarosan pofont fog követni.

- Ne, elvették a telefonját - súgtak össze a nagyszatyros nénik.

Felállt a helyéről, amelyiknek hiányzott a szemfoga, összevissza nyomogatta a készüléket, az első telefonom volt, egy Nokia 3410-es, és úgy csinált, mint aki telefonál. Robiékát emlegette, no, hogy vagytok, na és a gádzsi, meg ilyeneket.

- Adj tíz-tíz lejt - mondta akkor a vágott szemöldökű.

- Mondtam, hogy nincsen pénzem - és a pizzára gondoltam közben.

A göndörhajú ekkor elővett egy bicskát a zsebéből, és én nem vártam meg, hogy újra kérni kezdjek, kivettem az összes pénzemet a pénztárcámból, odaadtam nekik, közben ismét a katonákra pillantottam.

- A nyakláncod is megtetszett nekem, jó volna, ha levennéd - és kinyitotta a bicskáját.

- Azt egyszer biztosan nem - válaszoltam elhalkuló hangon.

Nem tudom, hogy akinek járt már kés a torkánál, vagy a hátában, mert nálunkfelé azért nem ritka dolog, az mit gondolt olyankor. Egyszer

egy diszkrét végével az egyik szomszédomat, mert belekötött egy másik faluból valóba, megszúrták hátulról, de olyan részeg volt, hogy nem vette észre, hazament, lefeküdt, aztán az anyja úgy kapta reggel a nagy vértócsában az ágyban. Nem halt meg, de szerintem ő nem is gondolt semmire, amikor a kés a hátához ért.

Hát én gondoltam. Arra gondoltam, hogy istenem, még csak tizenöt-éves vagyok, s most ezek megszúrnak egy aranynyakláncért, s anyám meg apám nem is sejtí, hol vagyok, talán meg sem tudják soha, mi történt velem. Nekik azt mondtam, hogy ottalvós kirándulásra megyünk az osztállyal.

A fegyver hideg volt, de hamar átvette a testem melegét. Ahogy beakasztotta a nyaklánc alá, egy határozott vonalat karcolt a bőrömrre, kibuggyant a vér is, éreztem, ahogy lefolyik a nyaki ütőerem mellett, és végigcsorog a fejbiccentő izmomon, keresztülbukdácsol a kulcscsontomon, és elvész valahol a mellizmomon.

Addigra egészen kihűlt.

Amikor a nyaklánc lapos szemei a padlón koccantak, fellélegeztem.

Ekkor figyeltem meg jobban, egy csontnyelű bicska volt, a drágább féle, gondoltam, hogy talán nem ő az eredeti tulajdonosa. A karolás hangja olyasféle volt, mint amikor egy körzővel rajzolnak kartonpapírra, de ceruza nélkül, az acélsúccsal. Sosem szerettem a mértant.

- Tessék, a harminc lejért megveszem a telefonodat - szölt végül a göndörhajú, miután felvette a nyakláncot a földről és összecsukta a bicskát. A pénzemet beletette a kockás ingem mellzsebébe.

A vonat lassított, zsámó, mondta valamelyikük, azzal eltűntek, mint a kámfor.

Stefi tömbháza előtt egy madártetem feküdt, talán veréb, de annyira szétroncsolódott már, hogy nem lehetett megállapítani biztosan. A feje teljesen levált a nyaktól, macska bánhatott el vele, vagy egy vörös vércse, vagy a szomszéd gyerekek mentek rajta keresztül néhányszor biciklivel. Émelyegni kezdtem. Ekkorra egészen megéheztem. A mellzsebemhez kaptam, de nem volt benne semmi. No jó, se pénz, se posztó, gondoltam.

Segítettem Stefinek felcsavarni a szőnyeget, és kiráztuk az ablakon, mert éppen takarított. Lusták voltunk levinni az udvarra. Az alattuk lakó néni felkiabált, hogy szégyelljük magunkat, múltkor is négy hajszálat szedett ki a húsleveséből. Hevesen az öklét mutogatta. Hát

tudjuk-e, hogy milyen drága a húsféle, még ha szárnyas is, és egy egész lábas ételt el kellett öntenie. Én meg lekiabáltam, hogy ne csodálkozzon, négy lány után sok hajszálat felszed az a szőnyeg, örüljön, hogy csak négy.

Eszembe jutott, hogy édesanyám szombatonként gyakran vágott le tyúkot vagy kakast a vasárnapi húsleveshez. Feltette egy csutakra, fejszét adott a kezembe: én megfogom erősen a tyúkot, te meg egy határozott ütéssel vágd le a fejét, fiam, mondta. De volt olyan is, hogy késsel vágtuk el a nyakát. Úgy döntöttünk, hogy húslevest főzünk, az mindig jót tesz az embernek, a testnek meg a léleknek is. De csak ezt a zacskóst, mert a rendeset sem Stefi, sem én nem tudtuk, hogyan kell elkészíteni. A pizzáról hallgattam, azt mondtam, hogy a vonaton kicsúszott a zsebemből a pénz, úgyhogy a visszautamra tőle kértem egy kis aprót.

Következő héten első dolgom volt venni egy használt telefont az egyik idősebb ismerősömtől, hogy otthon nehojy szemet szűrjön a dolog. Amint annyi zsebpénzem gyűlt, vettem egy aranynyakláncot is, majdnem olyan volt, mint az előző.

A következő születésnapomra egy medveriasztó szprét kértem a szüleimtől, amin ők igencsak elcsodálóztak, de mivel sokat jártam horgászni az erdei patakokra, és elég sok medvetámadás történt a közelben, így nem kérdeztek semmit. Úgy gondolták, hogy nagyon öntudatosan viselkedem.

Hát nehojy még valami baja essen a gyermeknek, tényleg.

